

THE WORLD BANK

DỰ ÁN THỦY ĐIỆN TRUNG SƠN

Đáp ứng nhu cầu năng lượng ngày càng tăng

Ảnh: Ngân hàng Thế giới

KHÁI QUÁT

Thủy điện Trung Sơn là một dự án thủy điện quy mô trung bình với vốn tổng mức đầu tư là 411,57 triệu đô la Mỹ nằm ở vùng Tây Bắc. Dự án sẽ cung cấp điện giá rẻ phục vụ nhu cầu trong nước trong khi vẫn đảm bảo bền vững về môi trường và xã hội và góp phần vào tăng cường độ an toàn đập trong ngành điện của Việt Nam. Dự án cũng sẽ góp phần vào chương trình biến đổi khí hậu ở Việt Nam bằng cách tránh được lượng khí phát thải CO2 thực khoảng 1 triệu tấn mỗi năm, sau khi đã tính tới lượng khí thải từ hồ chứa.

Thủy điện Trung Sơn sẽ giúp Việt Nam có thêm 260MW công suất phát điện đáp ứng chương trình mở rộng hệ thống điện và nhu cầu sử dụng năng lượng của Việt Nam khi đất nước tiếp tục tăng trưởng, đồng thời vẫn đảm bảo những điều kiện cơ bản như an toàn năng lượng và giảm biến đổi khí hậu. Dự án là kết quả và nằm trong phạm vi các nghiên cứu tổng hợp về lưu vực sông được thực hiện khi xây dựng Quy hoạch tổng thể năng lượng cho Việt Nam và là một phần trong nỗ lực hỗ trợ lớn hơn của Ngân hàng Thế giới cho Việt Nam trong lĩnh vực năng lượng.

Dự án thủy điện Trung Sơn được Ban Giám đốc Ngân hàng Thế giới phê duyệt vào ngày 26 tháng 4 năm 2011 và là dự án đầu tư đầu tiên của Ngân hàng Thế giới thực hiện dưới điều kiện cho vay của IBRD cho Chính phủ Việt Nam. Ngân hàng Thế giới cung cấp khoản vay hỗ trợ 330 triệu đô la Mỹ với thời gian đáo hạn là 27 năm và thời gian ân hạn là 6 năm.

THÁCH THỨC

Tốc độ tăng trưởng bình quân hàng năm của Việt Nam là 7-8% trong giai đoạn từ 1996 – 2010 đã khiến cho nhu cầu điện ngày càng cao. Tiêu thụ điện ở Việt Nam tăng bình quân 15% hàng năm trong các năm qua. Việc thiếu hụt điện thường xuyên đã ảnh hưởng tới các lĩnh vực nông nghiệp, công nghiệp và dịch vụ, nhiều hộ gia đình vẫn chưa có điện. Chính phủ đang phát triển một loạt các nguồn điện, trong đó bao gồm thủy điện, để đáp ứng nhu cầu này với dự kiến đạt công suất lắp đặt 39GW đến năm 2020, so với 15,8 GW năm 2008.

Hàng loạt các dự án thủy điện cung cấp năng lượng sạch, tái tạo và chi phí thấp đã được đưa vào kế hoạch xây dựng của Việt Nam để đối phó với sự quan ngại ngày càng gia tăng về tác động của biến đổi khí hậu. Việt Nam mong muốn cải thiện những tác động về mặt xã hội và môi trường của các dự án này và Dự án Thủy điện Trung Sơn là một cơ hội để thể hiện tiến bộ Việt Nam đạt được trong việc

xây dựng một khung pháp lý và chính sách tuân thủ các chính sách an toàn của Ngân hàng Thế giới.

Ngân hàng Thế giới đã có một quá trình dài hỗ trợ ngành điện của Việt Nam từ đầu những năm 1990. Khoản vay IBRD trị giá 330 triệu đô la Mỹ cho Thủy điện Trung Sơn bao gồm hỗ trợ tài chính cho mua thiết bị, công trình xây dựng và hỗ trợ kỹ thuật. Khoản ngân sách 26 triệu đô la Mỹ được dành để thực hiện, tăng cường công tác tái định cư, phát triển sinh kế, hỗ trợ cộng đồng dân tộc thiểu số và bảo vệ môi trường. Thông qua dự án này, Ngân hàng Thế giới cũng sẽ cung cấp hỗ trợ kỹ thuật cho Tập đoàn điện lực Việt Nam (EVN) nâng cao năng lực thực hiện các dự án thủy điện của mình ở các lĩnh vực an toàn đập và vận hành cũng như áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế vào các thực tiễn xã hội và môi trường.

THE WORLD BANK

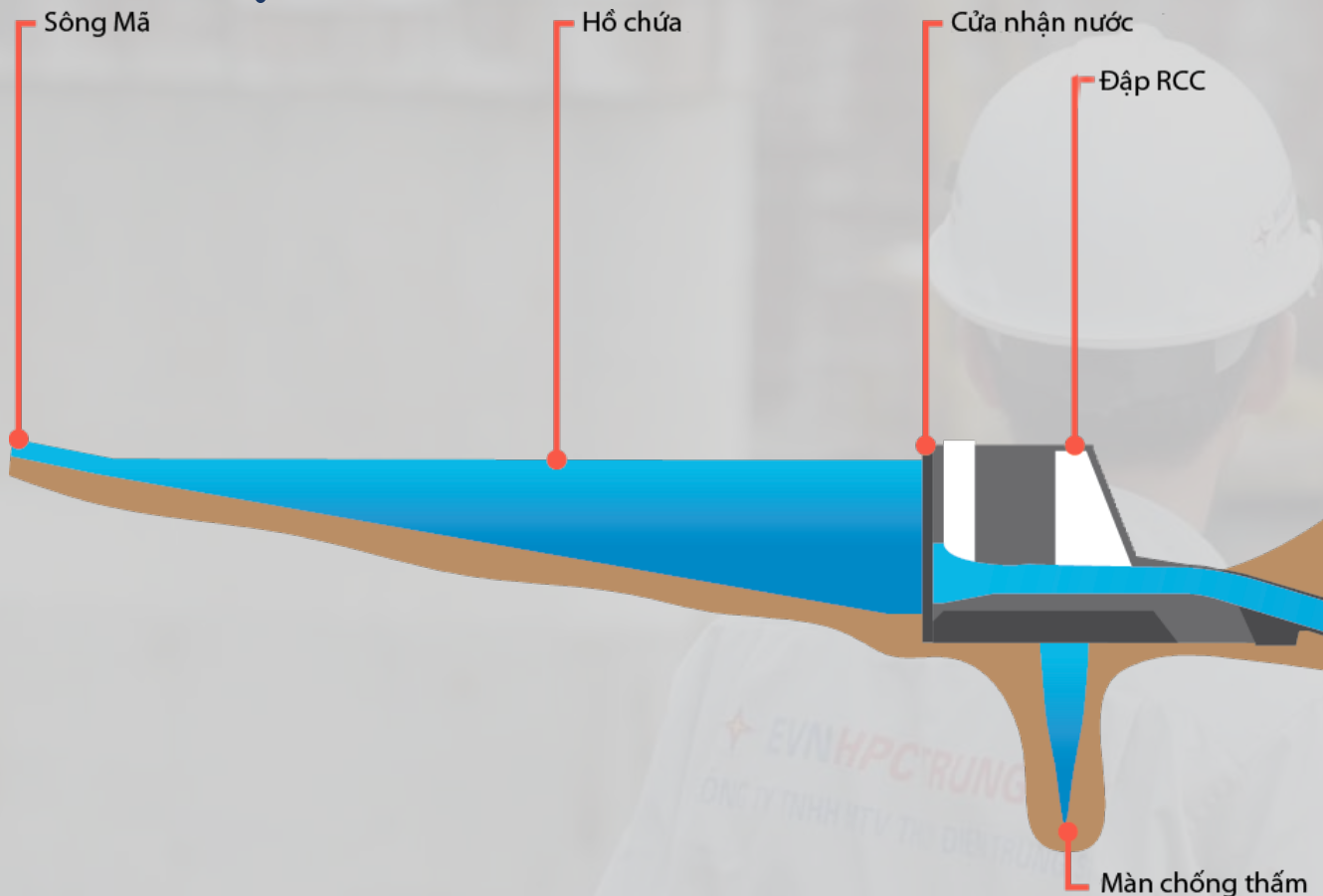
CÁCH TIẾP CẬN

Dự án thủy điện Trung Sơn do Công ty Thủy điện Trung Sơn thực hiện. Công ty Thủy điện Trung Sơn, là công ty con thuộc Tập đoàn điện lực Việt Nam (EVN). Công ty Thủy điện Trung Sơn có trách nhiệm đảm bảo thực hiện toàn bộ dự án phù hợp với các yêu cầu của Chính phủ và Ngân hàng Thế giới cũng như các thông lệ quốc tế tốt nhất. Công ty thủy điện Trung Sơn đã lập một trang web tại địa chỉ <http://www.trungsonhp.vn> để đăng tải công khai và thường xuyên cập nhật các thông tin.

Ảnh: Mai Kỳ/ Ngân hàng Thế giới, 2012

SƠ ĐỒ DỰ ÁN

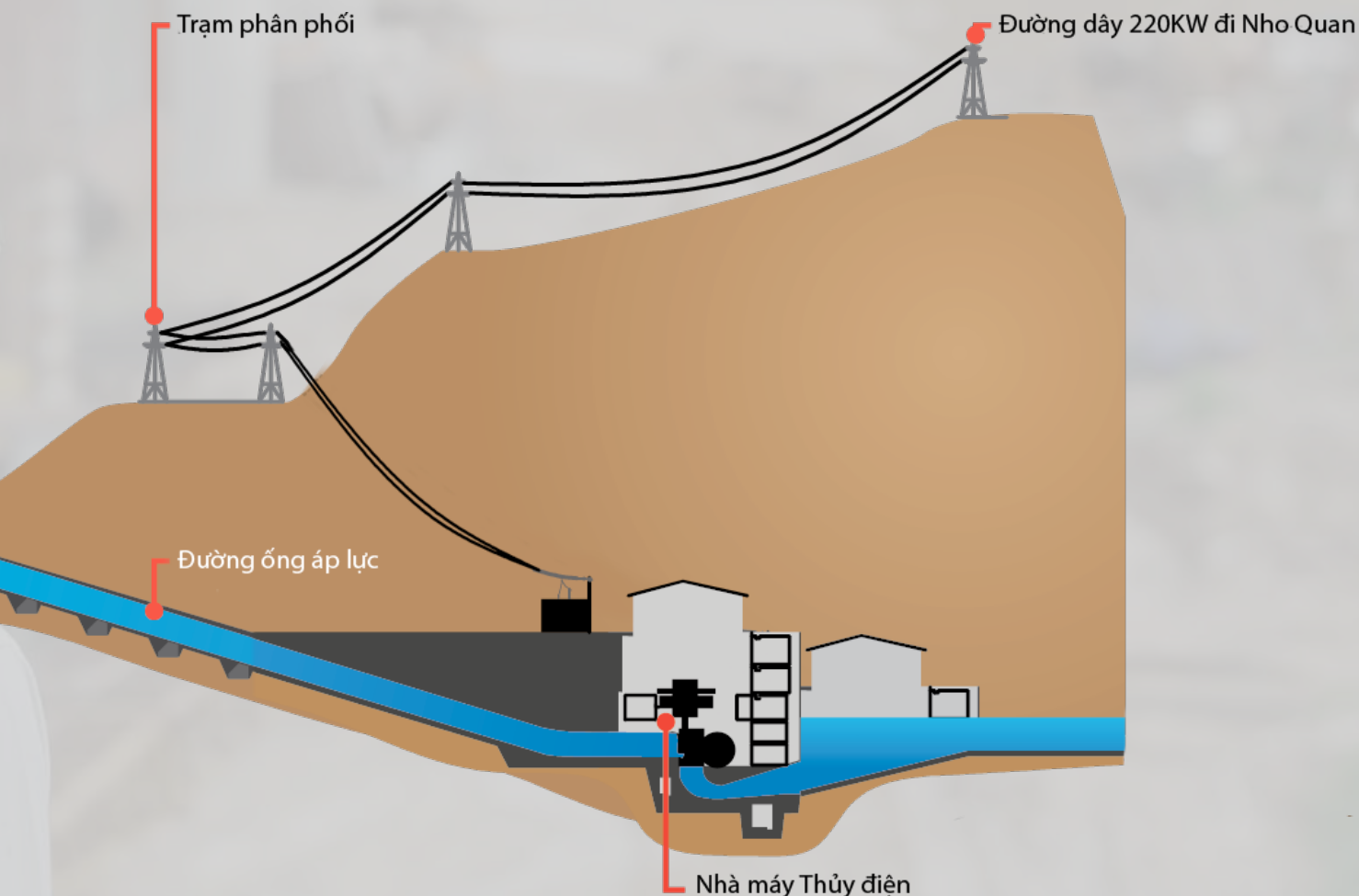
Dự án thủy điện Trung Sơn bao gồm công tác chuẩn bị, xây dựng và vận hành một nhà máy thủy điện sử dụng nguồn nước từ sông Mã và chuyển nước lại vào cùng lưu vực Khu vực dự án cách biên giới với Lào khoảng 48km và thuộc địa phận các tỉnh Sơn La, Thanh Hóa và Hòa Bình thuộc vùng núi phía Tây Bắc của Việt Nam. Các thông số chính của dự án như sau:

- Đập dâng cao 84,5 m xây dựng trên sông Mã;
- Hồ chứa rộng 13,13 Km²;
- Nhà máy điện bao gồm 4 tuốc bin Francis mỗi tuốc bin có công suất 65 MW (tổng công suất đặt 260 MW) được thiết kế cho cột nước phát điện tối đa là 72 m;
- Đường dây truyền tải 220kV dài 65km nối nhà máy với lưới điện quốc gia của Việt Nam;
- Tuyến đường vào công trường dài hơn 20 km kết nối khu vực dự án với hệ thống giao thông chính;
- Các chương trình về xã hội, môi trường và cộng đồng để giảm thiểu các tác động lường trước được và không lường trước được của dự án ảnh hưởng khoảng 10.000 người,

trong đó hơn 7.000 người bị ảnh hưởng trực tiếp từ dự án.

Ngoài các đặc điểm nói trên, dự án Trung Sơn có một khung giám sát và đánh giá thiết thực, nhiều tầng nấc bao gồm các thành phần sau:

- *Ban Đánh giá An toàn đập/Ban Tư vấn kỹ thuật của Dự án (PTAP)* tư vấn các vấn đề kỹ thuật, xây dựng, vận hành và an toàn đập trong quá trình xây dựng.
- *Ban Chuyên gia Môi trường và Xã hội (POE)* sẽ tư vấn về các vấn đề môi trường và xã hội cũng như quá trình khiếu nại độc lập.
- *Tư vấn giám sát độc lập (IMC)*, giám sát các hoạt động của cả các nhà thầu và của Công ty Thủy điện Trung Sơn và báo cáo một cách độc lập tới Công ty Thủy điện Trung Sơn và Ngân hàng Thế giới.
- *Giám sát thường xuyên của các cán bộ Ngân hàng Thế giới* để giám sát việc tuân thủ về kỹ thuật, quản lý tài chính, đấu thầu mua sắm, an toàn môi trường xã hội.

LỢI ÍCH

Mục tiêu phát triển của dự án là cung cấp điện năng giá rẻ, an toàn và bền vững về xã hội và môi trường. Các lợi ích trực tiếp bao gồm:

- Cải thiện điều kiện sống cho hơn 2.000 hộ gia đình di dời khỏi khu vực dự án;
- Các hoạt động phục hồi sinh kế cho hơn 7.000 người bị ảnh hưởng bởi dự án;
- 2 triệu đô la Mỹ cho các chương trình bảo vệ môi trường, trong đó có 700.000 đô la Mỹ để bảo vệ 3 khu bảo tồn đa dạng sinh học gần khu vực Dự án;
- Tham vấn liên tục với người dân về những mong muốn và ưu tiên của họ;
- Cơ hội việc làm cho công nhân Việt Nam trong thời gian xây dựng;
- Cải tạo đường sá đi lại cho người dân và các khu vực lân cận, bao gồm đường vận hành dài 25 km nối với khu vực Dự án;
- Tăng lượng điện cung cấp cho Việt Nam thêm 1.019GW mỗi năm; đồng thời tránh được 1 triệu tấn phát thải CO2 mỗi năm.
- Kiểm soát lũ thông qua công suất hồ chứa đạt 112 triệu m³.

ĐÓNG GÓP CỦA NGÂN HÀNG THẾ GIỚI

Ngân hàng Thế giới cung cấp hỗ trợ tài chính dưới dạng khoản vay 330 triệu đô la Mỹ có thời gian đáo hạn là 27 năm và thời gian ân hạn 6 năm. Khoản vay này bao gồm hỗ trợ tài chính cho mua thiết bị, công trình xây dựng và hỗ trợ kỹ thuật. Dự án bao gồm bốn hợp phần và phân bổ vốn vay IBRD như sau:

- Hợp phần xây dựng đập và công trình phụ trợ, xây dựng cơ sở hạ tầng phát điện giá rẻ. Tổng chi phí ước tính là 262,86 triệu đô la Mỹ trong đó IBRD cung cấp 233,76 triệu đô la Mỹ.
- Hợp phần đường dây truyền tải là phương tiện truyền tải điện từ nơi sản xuất đến người tiêu dùng. Tổng chi phí cho hợp phần này là 18,61 triệu đô la Mỹ, trong đó IBRD cung cấp toàn bộ chi phí.
- Hợp phần giảm thiểu tác động xã hội và môi trường đảm bảo sự bền vững về môi

trường và trách nhiệm xã hội trong công tác thi công và vận hành Nhà máy thủy điện Trung Sơn. Tổng chi phí cho hợp phần này ước tính là 35,47 triệu đô la Mỹ trong đó IBRD cung cấp 16,53 triệu đô la Mỹ.

- Hợp phần tăng cường và phát triển năng lực nhằm mở rộng tác động có tính bền vững về môi trường cũng như trách nhiệm đối với xã hội của việc xây dựng nhà máy thông qua phát huy các kiến thức thu được cho các dự án khác ở Việt Nam. Tổng chi phí ước tính là 3 triệu đô la Mỹ và IBRD sẽ cung cấp toàn bộ chi phí.

THE WORLD BANK

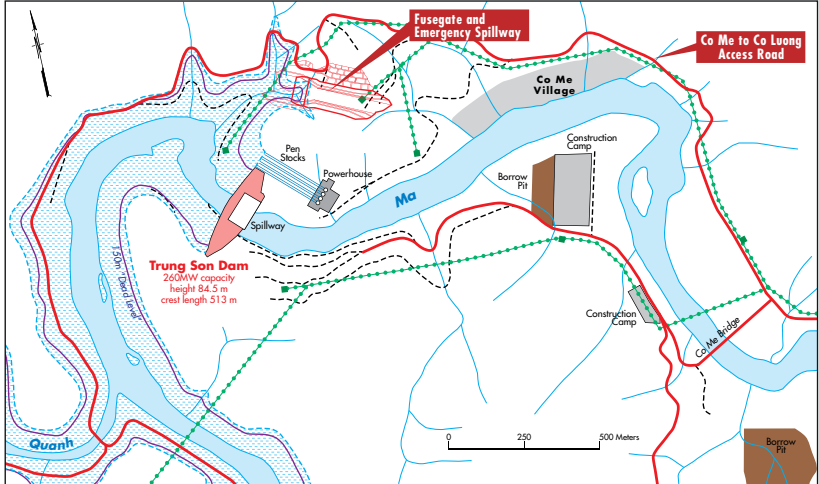
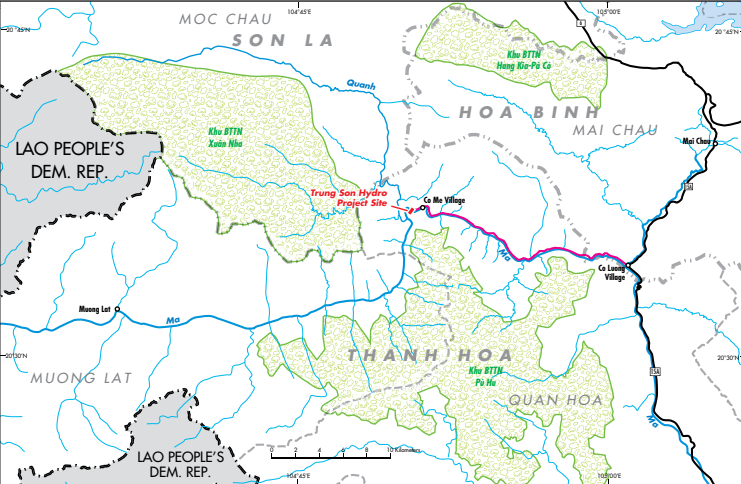
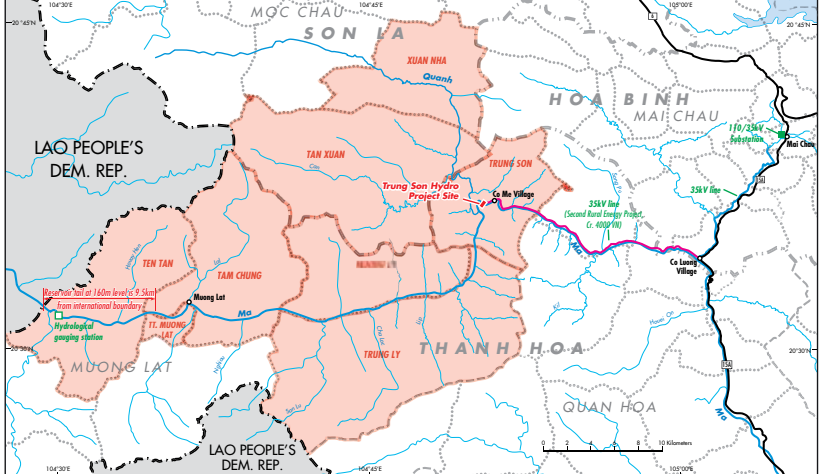
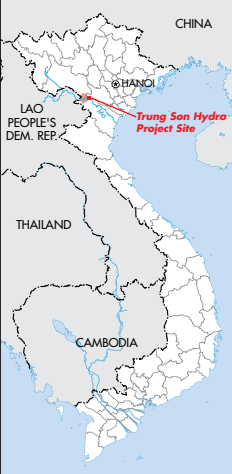
HƯỚNG TỚI TƯƠNG LAI

Dự án thủy điện Trung Sơn là một ví dụ tốt về một dự án thủy điện với quy mô trung bình được thiết kế kỹ càng và có quá trình chuẩn bị dự án tuân theo các quy tắc thực hành tốt của quốc tế về thiết kế kỹ thuật, phân tích các phương án chọn lựa, và đặc biệt là các yếu tố về môi trường, xã hội và an toàn đập. Việt Nam đã đưa vào quy hoạch dự kiến xây dựng một loạt các dự án thủy điện có quy mô trung bình trong những năm tới đây, và dự án thủy điện đầu tiên với hỗ trợ tài chính của Ngân hàng Thế giới có thể được coi là một điển hình để những dự án thủy điện sau này có thể làm theo. Dự án thủy điện Trung Sơn là một ví dụ về cách thức thủy điện có thể hỗ trợ cho quá trình phát triển của Việt Nam phát triển một cách tiết kiệm, và bền vững về môi trường và xã hội.

VIETNAM TRUNG SON HYDROPOWER PROJECT Map 2: Area of Project Activities

- PROJECT DAM SITE
- CORE RDP PROJECT AREA
- FUTURE RESERVOIR (160 meter contour)
- DEAD LEVEL (150 meter contour)
- PROJECT ROAD
- TEMPORARY ROAD/USED ONLY DURING CONSTRUCTION PHASE OF THE PROJECT
- MAIN ROADS
- 35 KV TRANSMISSION LINES
- BORROW PITS
- NATURE AREAS
- COMMUNE BOUNDARIES
- DISTRICT BOUNDARIES
- PROVINCE BOUNDARIES
- INTERNATIONAL BOUNDARIES

This map was produced by the Map Design Unit of the World Bank. The boundaries, colors, denominations and any other information shown on this map do not imply on the part of the World Bank Group any judgment on the legal status of any territory or any endorsement or acceptance of such boundaries.

©2012 Ngân hàng Thế giới

Ngân hàng Quốc tế về Tái thiết và Phát triển
Nhóm Ngân hàng Thế giới, Đường 1818 H,
Washington, DC 20433, USA
Tháng 10/2012

Để có thêm thông tin về Dự án Trung Sơn, xin mời xem:

<http://www.worldbank.org/vi/country/vietnam>
và
<http://www.trungsonhp.vn>
Văn phòng Quốc gia của Ngân hàng Thế giới tại Việt nam:
Tầng 8, 63 Lý Thái Tổ, Hà nội, Việt Nam
vietnam@worldbank.org

THE WORLD BANK